

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 www.revizija.gov.ba, e-mail: sibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINANCIJSKOJ REVIZIJI PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2013. GODINU

Broj: 01/02/03-08-16-1-495/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA	3
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1. Uvod	5
2. Postupanje po ranijim preporukama	5
3. Sustav internih kontrola	6
4. Proračun	7
5. Planiranje i izvješćivanje o radu	7
6. Pregled rashoda proračuna	8
6.1. Tekući izdaci	8
6.2. Kapitalni izdaci	11
7. Bilanca stanja	11
8. Javne nabave	11
9. Prihodi	12
10. Korespondencija	12
III. PRIVITAK	13
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	13
Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu	
Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine	
Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (Bilanca stanja, Pregled prihoda, primitaka i financiranja, Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih, Pregled dinamike upošljavanja, Pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, Pregled kapitalnih ulaganja i Analizu izvršenja proračuna - tekstualni dio) u **Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) za godinu koja se završava 31. prosinca 2013. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Pravobraniteljstva s odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za poslovanje sukladno odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i primjenljivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za

odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2013. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Pravobraniteljstva u tijeku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na

- točku 6.1. Izvješća, dio koji opisuje nedostatke vezano za realizaciju izdataka na temelju ugovora o djelu i netransparentno korištenje sredstava reprezentacije.

Sarajevo, 26.06.2014. godine

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Božana Trninić

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Pravobraniteljstvo je utemeljeno Zakonom o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine¹, a u cilju osiguranja mogućnosti da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem glede njenih Ustavom utvrđenih mjerodavnosti, interesa i prava.

Mjerodavnost Pravobraniteljstva propisana je zakonom sukladno kojem Pravobraniteljstvo:

- ima funkciju zakonskog zastupnika Bosne i Hercegovine, njezinih institucija i organa, pred svim redovnim sudovima BiH i državnim organima;
- zastupa naprijed navedene institucije pred Ustavnim sudom BiH;
- u upravnim sporovima zastupa institucije i organe BiH po ovlasti institucije koja je u sporu;
- zastupa Bosnu i Hercegovinu pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i međunarodnim organima drugih država, a po posebnoj ovlasti može zastupati entitete i Brčko Distrikt BiH.

Pored navedenog, Pravobraniteljstvo vrši pravno savjetovanje, kontrolu zakonitosti zaključenih ugovora imovinsko-pravne prirode institucija Bosne i Hercegovine te daje pravna mišljenja na prijedloge zakona i drugih propisa kojim se uređuju imovinsko-pravni odnosi, tj. stječu prava i stvaraju obveze prema imovini u vlasništvu BiH.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Pravobraniteljstva za 2012. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji, te izrazio pozitivno mišljenje na financijska izvješća Pravobraniteljstva i zakonitost poslovanja, uz isticanje predmeta vezano za plan djelovanja za efikasno provođenje programa za prevenciju korupcije te transparentnost korištenja sredstava reprezentacije.

Pravobraniteljstvu su predložene preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nepravilnosti u daljnjem poslovanju.

Pravobraniteljstvo nije dostavilo odgovor Uredu za reviziju o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2012. godinu, iako je to bilo u obvezi učiniti, sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH.

Realizirane preporuke:

Pravobraniteljstvo je izradilo i usvojilo dokument Strateški plan Pravobraniteljstva za razdoblje 2013. - 2015. godine, te je donijelo Strategiju za borbu protiv korupcije.

U svezi preporuke o pravodobnom preknjižavanju sredstava na pripadajuća konta, Pravobraniteljstvo je izvršilo sugerirana preknjižavanja, čime je ova preporuka realizirana.

Pravobraniteljstvu je plan nabava uskladilo s odobrenim proračunom, a vrijednost zaključenih ugovora nije značajnije odstupala od raspoloživih sredstava.

Nerealizirane preporuke:

Pravobraniteljstvo nije osiguralo dokaze o namjenskom, reprezentativnom i transparentnom utrošku sredstava reprezentacije.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 08/02, 10/02, 44/04 i 102/09

Ponovno je u 2013. godini, i to u povećanom obujmu, nastavljeno angažiranje osoba po ugovoru o djelu za poslove definirane važećom sistematizacijom radnih mjesta.

3. Sustav internih kontrola

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima. Kontrolno okružje čini osnovicu sustava unutarnjih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Budući da na razini institucija BiH još uvijek ne postoje jedinstvena pravila, procedure i standardi potrošnje za pojedine kategorije troškova, Pravobraniteljstvo je usvojilo određeni broj internih akata kojima su regulirana određena područja potrošnje i definirane razine ovlasti i odgovornosti rukovodstva i osoblja. Provedenom revizijom konstatirano je kako su potrebna daljnja unaprjeđenja sustava internih kontrola u dijelu koji se odnosi na korištenje sredstava reprezentacije, te angažiranje osoba temeljem ugovora o djelu.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji, Pravobraniteljstvo ne ispunjava kriterije za uspostavljanje vlastite jedinice (odjela) za unutarnju reviziju te će tu funkciju temeljem Odluke o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH obavljati Ministarstvo pravde BiH. Konstatirano je kako u 2013. godini nije bilo aktivnosti u svezi unutarnje revizije.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Pravobraniteljstvom rukovodi pravobranitelj i njegova dva zamjenika koje imenuje Vijeće ministara BiH sukladno Zakonu o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH. Vijeće ministara BiH je imenovalo pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja 12. studenog 2012. godine na mandat od četiri godine. Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju Pravobraniteljstva, funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po 16 mjeseci. Pravilnikom o unutarnjem ustroju Pravobraniteljstva, predviđena su 23 izvršitelja, dok je koncem 2013. godine bilo uposleno 19 izvršitelja. U tijeku su aktivnosti u svezi usvajanja novog Pravilnika o unutarnjem ustroju Pravobraniteljstva.

Revizijom je utvrđeno kako unutarnje ustrojstvo Pravobraniteljstva nije u cijelosti implementirano. Tako, primjerice još uvijek nisu popunjena radna mjesta tajnika Pravobraniteljstva, dva pomoćnika pravobranitelja te šefa pisarnice. Nepopunjavanje naprijed navedenih pozicija može predstavljati rizik u smislu upravljanja i kvalitetnog obavljanja poslova propisanih zakonom.

U procesu revizije sagledano je i upravljanje ljudskim resursima Pravobraniteljstva. Pod upravljanjem ljudskim resursima podrazumijevaju se međusobno povezane aktivnosti i procesi od kojih su najvažniji: planiranje broja radnih mjesta, analiza poslova tj. radnih mjesta, definiranje kompetencija i vještina za svako radno mjesto, proces selekcije, profesionalna obuka i razvoj zaposlenih, unaprjeđenje znanja i vještina zaposlenih, motivacija zaposlenih i međuljudski odnosi te komunikacija sa zaposlenim. Provedenom revizijom je konstatirano kako Pravobraniteljstvo ne vrši ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika sukladno važećim propisima, te nema dovoljno razvijene mehanizme za praćenje, razvoj i upravljanje ljudskim resursima.

Sugeriramo Pravobraniteljstvu da u narednom razdoblju posveti posebnu pozornost upravljanju ljudskim resursima kako bi se eliminirale postojeće slabosti u

dosadašnjem načinu upravljanja ljudskim resursima te upravljanje ljudskim resursima podiglo na višu razinu.

4. Proračun

Pravobraniteljstvo je uputilo Zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2013. godinu u ukupnom iznosu od 1.380.000 KM (temeljni zahtjev 1.052.000 KM i aneks zahtjeva 328.000 KM). Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu², Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u iznosu od **1.051.000 KM** (za tekuće izdatke 1.031.000 KM i 20.000 KM za kapitalne izdatke). U odnosu na odobrena proračunska sredstva za 2012. godinu, proračun Pravobraniteljstva je veći za 49.000 KM.

Pravobraniteljstvo je, sukladno zakonskoj proceduri, dostavilo Vijeću ministara BiH 13.03.2013. godine Prijedlog odluke o odobravanju sredstava iz tekuće pričuve Proračuna institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2013. godinu. Prema obrazloženju uz Prijedlog odluke, sredstva u iznosu od 98.000 KM su namijenjena za nabavu tri službena vozila, čime bi se povećala učinkovitost rada institucije, izmirenje obaveza zakupa, tekućeg održavanja i komunalnih usluga. Odlukom Vijeća ministara BiH o odobravanju sredstava tekuće pričuve Proračuna institucija BiH od 10.07.2013. godine³, sredstva su odobrena u zahtijevanom iznosu.

U tijeku godine, Pravobraniteljstvo je, na temelju Procedure o prestrukturiranju rashoda proračunskih korisnika za 2013. godinu i ishodovane suglasnosti Ministarstva financija i trezora BiH, izvršilo jedno prestrukturiranje rashoda u ukupnom iznosu od 55.657 KM. Prvobitno je zahtjev za prestrukturiranje rashoda iznosio 77.000 KM, no u konačnici je odobreno prestrukturiranje u navedenom iznosu, i to na teret pozicija bruto plaća i naknada (38.307 KM) i naknada troškova zaposlenih (17.350 KM).

Nadalje, Pravobraniteljstvo je u 2013. godini raspolagalo i sa sredstvima od prodaje motornog vozila u iznosu od 6.001 KM. Dakle, u konačnici Pravobraniteljstvo je na raspolaganju imalo 1.155.001 KM.

Ukupno izvršenje proračunskih sredstava za 2013. godinu iznosilo je **1.095.501 KM** (95% od raspoloživih sredstava).

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

- **Strateški plan, program rada i izvješće o radu**

Pravobraniteljstvo je izradilo i usvojilo dokument Strateški plan Pravobraniteljstva za razdoblje 2013. - 2015. godine. U dokumentu su navedeni strateški i opći ciljevi koji se žele postići za definirano razdoblje, kao i način ostvarivanja općih ciljeva i očekivani rezultati, odnosno indikatori uspjeha.

Program rada Pravobraniteljstva za 2013. godinu pripremljen je na temelju Zakona o Pravobraniteljstvu BiH i Poslovnika o radu Pravobraniteljstva BiH. Neki od temeljnih ciljeva utvrđenih Programom rada Pravobraniteljstva su stručno, pravodobno i učinkovito zastupanje Bosne i Hercegovine i njezinih institucija u sporovima pred sudovima i drugim organima, kao

² Službeni glasnik BiH, broj 100/12

³ Službeni glasnik BiH, broj 73/13

i poduzimanje aktivnosti i mjera u svezi učinkovite zaštite državne imovine. Programom rada definirani su nositelji aktivnosti i rokovi za izvršenje.

Izvešće o radu Pravobraniteljstva za 2013. godinu sadrži najvažnije aktivnosti ove institucije iz njene mjerodavnosti.

Prema podacima iz navedenog Izvešća, u 2013. godini u Pravobraniteljstvu je u radu bilo ukupno 6.758 predmeta po svim osnovama. U 2013. godini primljena su u rad 2.634 predmeta, od kojih se najveći broj odnosi na davanje pravnih mišljenja (1.219) te parnične predmete (839). Od ukupnog broja predmeta u radu, u razdoblju izvješćivanja riješeno je 3.106 predmeta, a u 2014. godinu su prenesena 3.652 predmeta.

U svom Izvešću o radu Pravobraniteljstvo navodi kako vrijednost spora svih parničnih predmeta (3.476 predmeta) ukupno iznosi 1.402.778.8277 KM, od čega se na tekuću godinu odnosi 42.780.828 KM. U 2013. godini je riješeno 1.145 parničnih predmeta s ukupnom vrijednošću od 338.042.508 KM. Samo 103 parnična predmeta s ukupnom vrijednošću od 1.340.792 KM nisu riješena u korist stranke koju zastupa Pravobraniteljstvo.

Izvešće je 8. travnja 2014. godine dostavljeno Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH.

- **Prevenција korupcije**

Sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije 2009.-2014. godine Vijeća ministara BiH i Akcijskom planu za provedbu Strategije, Pravobraniteljstvo je u cilju što efikasnije borbe protiv korupcije i njene prevencije, donijelo Strategiju za borbu protiv korupcije. Strategija ima za cilj preventivno djelovanje u smislu smanjivanja mogućnosti za pojavu korupcije uspostavljanjem učinkovitog administrativnog i pravnog okvira u Pravobraniteljstvu. Strategija sadrži načela u borbi protiv korupcije, modalitete provođenja prevencije, otkrivanja i borbe protiv korupcije, moguće rizike u realizaciji te dugoročne ciljeve u borbi protiv korupcije. Konstatirano je kako Pravobraniteljstvo još uvijek nije pristupilo izradi Plana integriteta te nije uspostavilo potrebnu koordinaciju s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Potrebno je u narednom razdoblju poduzeti aktivnosti u svezi donošenja i provođenja Plana integriteta na način kako je to definirano Akcijskim planom za provedbu strategije, odnosno propisanom metodologijom Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, a sve u cilju identificiranja pozicija koje su najpodložnije korupciji.

6. Pregled rashoda proračuna⁴

6.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvareni izdaci za bruto plaće i naknade zaposlenih u instituciji iznose 692.876 KM. Zakonom o proračunu institucija BiH za 2013. godinu odobrena su sredstva za 20 zaposlenih, a s 31.12.2013. godine u radnom odnosu je bilo 19 osoba. U tekućoj godini, nije

⁴ Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu prikazan je u Tablici I. u privitku Izvešća.

bilo zapošljavanja. U pogledu nagrađivanja zaposlenika, sukladno internom aktu, konstatirano je kako je za deset zaposlenika isplaćen ukupan neto iznos novčanih nagrada u iznosu od 1.554 KM, u rasponu od 100 do 280 KM. Stimulacije su pretežito isplaćene osobama angažiranim u povjerenstvima za provođenje postupaka javnih nabava.

Pregledom platnih lista zaposlenika, konstatirano je kako su obračun i isplate plaća izvršeni sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

- **Naknade troškova uposlenih**

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih s 31.12.2013. godine iznose 85.652 KM. Od toga, značajniji iznosi odnose se na naknadu za topli obrok tijekom rada (24.054 KM), prijevoz s posla i na posao (18.247 KM), smještaj dužnosnika (15.317 KM) i odvojen život (12.159 KM). Obračun i isplata naknada izvršena je sukladno podzakonskim aktima Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

- **Putni troškovi**

Ukupni izdaci za realizaciju službenih putovanja u 2013. godini iznose 30.592 KM, što je za 42% više u odnosu na prošlu godinu. Od toga, izdaci za putne troškove u zemlji iznose 7.138 KM) a za putne troškove u inozemstvo 22.454 KM.

Najčešći povod za putovanja u zemlji je prisustvo zakazanim ročištima, a putovanjima u inozemstvo prisustvo seminarima, službenim sastancima te raspravama u svezi povrata imovine u vlasništvu BiH.

Provedenom revizijom izdataka za smještaj službenih putovanja u zemlji, uočeno je kako se u pojedinim slučajevima računi za smještaj plaćaju osobno od strane korisnika, a po povratku sa službenog puta isti se pravdaju putem blagajne.

U tom pogledu, preporučamo da se plaćanje smještaja u zemlji vrši bezgotovinski, uz korištenje narudžbenice i rezervacije smještaja, a sve u cilju smanjenja prometa kroz blagajnu.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga iskazani su u iznosu 23.344 KM, a odnose se na izdatke za mobilne telefone (8.687 KM), poštanske usluge (8.164 KM), fiksne telefone (5.129 KM) i izdatke za internet (1.364 KM).

Mobilni telefoni: Internim pravilnikom pravo na mjesečno priznavanje troškova mobilnih telefona ostvaruje 12 osoba. Visina odobrene naknade kreće se u rasponu od 30 KM za vozača do 250 KM za pravobranitelja. Analizirajući ove izdatke konstatirano je kako se poštuju odredbe internog pravilnika i da se za prilikom prekoračenja definiranih limita vrši nadoknada troškova, umanjnjem plaće korisnika telefona.

- **Izdaci za nabavu materijala**

Ukupni izdaci za nabavu materijala realizovani u 2013. godini iznose 17.996 KM. Najznačajniji iznosi odnose se na nabavu uredskog materijala (6.981 KM) i kompjutorskog materijala (5.961 KM).

Pravobraniteljstvo je nabavu uredskog i kompjutorskog materijala vršilo od dobavljača izabranog kao najpovoljniji u postupku javnih nabava u 2013. godini. Usporedbom fakturiranih cijena s ugovorenim, konstatirano je kako se poštuju utvrđeni iznosi, kao i da evidenciju o realizaciji ugovora vodi odgovorna osoba za financijske poslove.

- **Unajmljivanje imovine**

Ukupni izdaci za unajmljivanje imovine u 2013. godini iznosili su 5.650 KM, a izvršeni su temeljem plaćanja zakupa garažnog mjesta za dva, odnosno od studenog 2013. godine za četiri vozila. Cijena zakupa parking prostora je od 01. veljače 2013. godine umanjena te sada iznosi 400 KM mjesečno za dva vozila, odnosno od studenog 2013. godine, 800 KM mjesečno za četiri vozila.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupno ostvareni izdaci za usluge prijevoza i održavanja vozila u 2013. godini iznose 34.906 KM. Od toga, značajniji iznosi odnose se na nabavu goriva (19.312 KM), popravak i održavanje vozila (6.878 KM) i osiguranje vozila (4.282 KM).

Institucija je u 2013. godini na raspolaganju imala osam vozila. Od toga, četiri vlastita vozila (tri kupljena krajem godine) i četiri vozila na bazi posudbe od drugih institucija.

Internim aktom definiran je način korištenja vozila i istim je pravo na korištenje na dolazak na posao i odlazak s posla dato pravobranitelju. U opravdanim okolnostima, pravobranitelj može zaposlenima odobriti korištenje privatnog vozila u službene svrhe.

Provedenom revizijom pojedinih naloga za vozilo koje koristi pravobranitelj, u pogledu upisivanja relacija na kojima je korišteno službeno vozilo, primjećeno je značajno navođenje relacija (preko 150 km) opisanih kao „loko“ vožnja.

U tom smislu sugeriramo da se pojam „loko“ vožnje definira internim aktom o korištenju službenih vozila, te da se podaci o prijeđenim relacijama preciznije popunjavaju.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu od 70.134 KM. Značajniji izdaci odnose se na isplatu neto naknada za ugovore o djelu (39.734 KM) i usluge reprezentacije (10.571 KM).

Ugovori o djelu: Neto izdaci za angažiranje vanjskih suradnika iskazani su u iznosu od 39.734 KM. Realizacija izdataka evidentirana je na temelju plaćanja naknada za angažovanje pet spoljnih suradnika na osnovu ugovora o djelu i jednog spoljnog saradnika na osnovu zaključenog ugovora o volontiranju.

Analizirajući angažovanje spoljnih saradnika može se konstatovati da je od ukupno pet osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu njih četvoro angažovano za obavljanje sličnih ili istih poslova definisanih pravilnikom o sistematizaciji. Tri osobe su bile angažovane tokom čitave godine. Pravobranilaštvo je angažiralo dvije osobe za obavljanje poslova vozača za potrebe institucije i pored činjenice da je radno mjesto vozača predviđeno postojećom sistematizacijom popunjeno te da je zaposleni vozač tijekom godine bio prisutan na poslu. Za ovaj posao je isplaćena naknada od 20.784 KM. Pored toga, angažirane su dvije osobe za obavljanje pravnih poslova, te jedna osoba za informatičke poslove.

Volonterski posao u Pravobraniteljstvu je obavljan pet mjeseci i za isti je isplaćivana mjesečna naknada od 250 KM, a u skladu sa odredbama Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH. Ugovorom zaključenim između Pravobranilaštva i izvršioca posla precizno su definirana međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Plaćanje ugovorenih usluga vršeno je po okončanju posla.

Uvažavajući potrebu osiguranja kontinuiteta rada Pravobraniteljstva, preporučamo da se preispita angažiranje osoba na sistematiziranim i popunjenim radnim mjestima, a eventualne potrebe za ovim angažmanom da se riješe u okviru važećih regulativa.

Usluge reprezentacije: Pravobraniteljstvo je internim propisima definiralo prava na mjesečno korištenje sredstava reprezentacije, za pravobranitelja 600 KM i zamjenike pravobranitelja po 400 KM. Definiran je i način pravdanja sredstava reprezentacije i to na način da se uz račun reprezentacije prilaže izvješće o povodu i svrsi nastanka troška. Pravobraniteljstvo je uspostavilo evidenciju o mjesečnom utrošku sredstava, a sukladno internoj odluci.

Provedenom revizijom, u pojedinim slučajevima se nismo mogli uvjeriti u opravdanost navedenog povoda za nastanak troška, posebice za troškove koji su nastali u dane vikenda, a van sjedišta institucije. Točnije, nismo mogli napraviti poveznicu s poslovnim aktivnostima i nastalim troškom. Značajniji dio troškova reprezentacije nastalih izvan institucije pravda se putem blagajne.

Mišljenja smo kako je pri pravdanju troškova reprezentacije potrebno osigurati dokaz da su sredstva utrošena transparentno, reprezentativno i namjenski.

6.2. Kapitalni izdaci

Zakonom o proračunu institucija BiH za 2013. godinu Pravobraniteljstvu su za nabavu opreme odobrena sredstva u iznosu od 20.000 KM. Međutim, Pravobraniteljstvo je Vijeću ministara BiH uputilo zahtjev za odobravanje sredstava proračunske rezerve za nabavu vozila, koji je i odobren i to u iznosu od 98.000 KM. Točnije, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva za nabavu vozila u iznosu od 120.000 KM, a koja su osigurana iz sredstava tekuće rezervi i od prodaje starih vozila. Pravobraniteljstvo je po provedenoj licitaciji izvršilo prodaju jednog motornog vozila čime je ostvaren prihod od 6.001 KM. Pored toga, izvršeno je i prestrukturiranje sredstava na poziciju kapitalnih izdataka. Tako je konačnici Pravobraniteljstvo raspolagalo sa sredstvima za kapitalna ulaganja u iznosu od 132.001 KM. Ukupni kapitalni izdaci ostvareni u 2013. godine iznose 131.554 KM. Vrijednosno značajniji utrošak sredstava je izvršen za nabavu tri motorna vozila ukupne vrijednosti 120.000 KM.

7. Bilanca stanja⁵

Ukupna aktiva Pravobraniteljstva iskazana je u iznosu od 165.945 KM. Aktiva se sastoji od sljedećih pozicija: novčana sredstva (7.949 KM), kratkoročna potraživanja (938 KM) te neotpisana vrijednost stalnih sredstava (157.058 KM). Financijski značajnije stavke stalnih sredstava su motorna vozila i kompjutorska oprema.

Pasiva Pravobraniteljstva ukupno iznosi 247.770 KM, a čine je kratkoročne tekuće obveze (24.801 KM), obveze prema djelatnicima (65.911 KM) te izvori sredstava (157.058 KM). Kratkoročne tekuće obveze se najvećim dijelom (20.718 KM) odnose na obveze prema dobavljačima.

8. Javne nabave

Pravobraniteljstvo je u ožujku 2013. godine utvrdilo plan nabava za tekuću godinu, koji je u listopadu iste godine, nakon promjene strukture odobrenih sredstava, revidiran i izmijenjen. Prema prezentiranim podacima, Pravobraniteljstvo je provelo 20 postupaka nabava. Suglasno procijenjenoj vrijednosti nabave, izbor dobavljača je za jedan postupak izvršen

⁵ Bilanca stanja na 31.12.2013. godine prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

putem otvorenog postupak, za 12 putem konkurentskih zahtjeva, a za sedam nabava izbor je izvršen putem izravnog sporazuma. Pravobraniteljstvo je u cilju osiguranja transparentnosti izbor najpovoljnijeg dobavljača putem konkurentskog zahtjeva vršilo uz dodatnu objavu obavijesti. Vrijednosno značajniji postupci za izbora najpovoljnijeg dobavljača provedeni su za nabavu tri vozila ukupne vrijednosti od 120.000 KM, nabavu goriva (19.135 KM) te nabavu uredskog materijala (18.566 KM).

9. Prihodi

Pravobraniteljstvo je u finansijskim izvješćima za 2013. godinu iskazalo prihode u ukupnom iznosu od 102.238 KM. Na prihode po osnovu troškova postupka odnosi se 96.327 KM, a na prihode od prodaje vozila 6.001 KM.

Pravobraniteljstvo je 01.07.2013. godine donijelo interni akt kojim se regulira postupak evidentiranja i kontrole uplata pristojbi koje se uplaćuju po odlukama sudova temeljem sudskih postupaka. Međutim, utvrdili smo kako se ovaj interni akt dosljedno ne primjenjuje u praksi.

Smatramo kako je potrebno uspostaviti kvalitetnu i pouzdanu vanbilančnu evidenciju vezano za sudske pristojbe koje se uplaćuju na Jedinostveni račun trezora, te primjenjivati odredbe važećeg internog akta koji regulira ovo područje.

10. Korespondencija

Pravobraniteljstvo nije u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu.

**Voditelj tima za
finansijsku reviziju**

Danijel Jozić

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju**

Munevera Baftić

Članovi tima:

Nataša Pavlović, revizor

Osman Paćuka, revizor

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvalitete**

Dragoljub Kovinčić

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Преглед расхода буџета за 2013. годину

Назив институције: ПРАВОБРАНИЛАШТВО БИХ

Табела II

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	1.022.200	0	1.022.200	963.947	94
Бруто плате и накнаде	729.693		729.693	692.876	95
Накнаде трошкова запослених	100.650		100.650	85.652	85
Путни трошкови	31.000		31.000	30.592	99
Издаци телефонских и пошт.услуга	25.000		25.000	23.344	93
Издаци за енергију и ком.услуге	0		0	0	
Набавка материјала	19.000		19.000	17.996	95
Издаци за услуге превоза и горива	23.000		23.000	21.452	93
Унајмљивање имовине и опреме	6.000		6.000	5.650	94
Издаци за текуће одржавање	13.000		13.000	11.931	92
Издаци за осигурање	4.600		4.600	4.321	94
Уговорене и друге посебне услуге	70.257		70.257	70.134	100
2. Капитални издаци	28.800	104.001	132.801	131.554	99
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	28.800	104.001	132.801	131.554	99
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0		0	0	
5. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
Укупно (1+2+3+4+5)	1.051.000	104.001	1.155.001	1.095.501	95

Руководство је Преглед расхода буџета одобрило дана 25.02.2014. године.

Правобранилац
Проф.др. Млађен Мандић

Биланс стања на дан 31.12.2013. године

Назив институције: ПРАВОБРАНИЛАШТВО БИХ

Табела II

Опис	31.12.2012.	31.12.2013.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	7.737	8.887	70
Новчана средства	6.799	7.949	89
Краткорочна потраживања	938	938	27
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	44.208	157.058	85
Стална средства	209.880	297.494	104
Исправка вриједности	165.672	140.436	111
Неотписана вриједност сталних средстава	44.208	157.058	
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	51.945	165.945	82

3. Краткорочне обавезе и разграничења	19.708	90.712	460
Краткорочне текуће обавезе	14.487	24.801	171
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	5.220	65.911	1.263
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења			
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	44.208	157.058	355
Извори средстава	44.208	157.058	355
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	63.916	247.770	388
------------------------------	---------------	----------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.8. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана 25.02.2014. године

Правобранилац

Проф.др. Млађен Мандић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Правобранилаштва Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Правобранилаштво) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2013. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07 и 16/10 и протокол Министарства финансија и трезора број: 01-05-02-1-656-1712 од 23.01.2012. године) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-644-1/12 од 20.01.2012. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2013. годину (Службени гласник БиХ број 100/12) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Правобранилаштва.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневере и остале незаконитости.

Датум, 28.04.2014. године

Правобранилац

Проф.др. Млађен Мандић